

Aktivnost: izvedbeni kurikulum

Raziskava : Unisvet 5 - 2012

Odnos dijakov do športne vzgoje

*Zaključno poročilo raziskovanja
KK Socialna kompetenca med srednješolci
(Prva predstavitev: Olimje, 22. marec 2012)*

Raziskovalna skupina:
mag. Janez Damjan, Darja Vidovič, Dušan Vodeb

1

Za uspešnejše uvajanje prenovljenega šolskega kurikulumuma se je leta 2008 več slovenskih srednjih strokovnih šol povezalo v konzorcij unisVET, v okviru katerega so potekali številni projekti za izobraževanje in usposabljanje učiteljev, razvoj programov ter raziskovalne aktivnosti. Glavni namen raziskovalnih aktivnosti je bil pripraviti analize stanja in podati usmeritve za nadaljnje delo pri prenovi. Jedro raziskovalne skupine so sestavljali mag. Janez Damjan, Dušan Vodeb in Darja Vidovič, v štiriletnem obdobju pa so sodelovali še številni učitelji in drugi sodelavci konzorcijskih ter drugih srednjih šol v Sloveniji. Z njihovo pomočjo smo spremljali razvoj ključnih kompetenc pri dijakih, še posebej razvitost kompetence samoiniciativnost in podjetnost ter socialne in državljanske kompetence. KK samoiniciativnost in podjetnost smo spremljali tudi pri učiteljih strokovnih predmetov in raziskovali njihove načine spodbujanja ustvarjalnosti in podjetnosti ter pri delodajalcih..

Socialna kompetenca, ki je predvsem povezana z osebnim in družbenim blagostanjem posameznika, zahteva tudi razumevanje pomena dobrega fizičnega in duševnega zdravja. Pri dijakih je to zelo povezano z obiskovanjem športne vzgoje in odnosom do nekaterih škodljivih navad, kot je kajenje idr. Da bi bolje spoznali odnos dijakov do športa in zdravja ter razloge, zaradi katerih ne skrbijo dovolj za svoje zdravje, smo postavili naslednja raziskovalna vprašanja:

- Kolikšna je priljubljenost športne vzgoje v okviru ostalih predmetov?
- Kakšna je pogostost obiskovanja športne vzgoje in kateri so ključni dejavniki?
- Kako pogosto se dijaki ukvarjajo z rekreativnimi aktivnostmi izven šole in katere so najbolj priljubljene?
- Kakšne so njihove vrednote in stališča do športne vzgoje, zdravja, prehrane in nekaterih slabih navad?

Kompetenca: *»...sposobnost doseči kompleksne zahteve v določenem kontekstu s pomočjo mobilizacije tako spoznavnih kot tudi nespoznavnih vidikov delovanja«*
(Rychen in Salganik, 2003, str. 43).

Osem ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje po priporočilu Sveta EU in Evropskega parlamenta iz leta 2006.

1. sporazumevanje v materinem jeziku,
2. sporazumevanje v tujih jezikih,
3. matematična kompetenca ter osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji,
4. digitalna pismenost,
5. učenje učenja,
6. socialne in državljanske kompetence
7. samoiniciativnost in podjetnost ter
8. kulturna zavest in izražanje.

V šolskem letu 2008/09 so se začeli uvajati prenovljeni izobraževalni programi v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki dajejo velik poudarek uvajanju ključnih kompetenc v izobraževalni proces.

Kompetenca je v zadnjem desetletju postal eden osrednjih pojmov v izobraževanju in je definiran kot *»...sposobnost doseči kompleksne zahteve v določenem kontekstu s pomočjo mobilizacije tako spoznavnih kot tudi nespoznavnih vidikov delovanja«* (Rychen in Salganik, 2003, str. 43). Kompetence torej vključujejo spoznavno raven (sposobnosti kompleksnega razmišljanja in reševanja problemov ter znanje na določenem področju), čustveno-motivacijsko raven (stališča, vrednote, pripravljenost za aktivnost) ter vedenjsko raven (sposobnost ustrezno aktivirati, uskladiti in uporabiti svoje potenciale v kompleksnih situacijah (Peklaj, 2006, str. 22-23).

Število in opredelitve ključnih kompetenc se v dokumentih razlikujejo, po priporočilu Sveta EU in Evropskega parlamenta iz leta 2006 pa govorimo predvsem o osmih, zgoraj naštetih, ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

Naštete kompetence potrebujejo vsi ljudje *»...za osebno izpopolnitev in razvoj, dejavno državljanstvo, socialno vključenost in zaposljivost«* in jih je potrebno razvijati vse življenje. Vedeti moramo tudi, da se ključne kompetence ne razvijajo zgolj pri posameznih predmetih, ampak so to t.i. prečne ali transverzalne kompetence in so za razvoj kompetenc odgovorni učitelji vseh predmetov.

Socialne in državljanske kompetence

vključujejo osebne, medosebne in medkulturne kompetence ter zajemajo vse oblike vedenja, ki usposablja posameznike za učinkovito in konstruktivno sodelovanje v socialnem in poklicnem življenju.

Socialna kompetenca je predvsem povezana z osebnim in družbenim blagostanjem posameznika ter zahteva razumevanje pomena dobrega fizičnega in duševnega zdravja.

Državljska kompetenca posameznike usposablja za polno udeležbo v državljanskem življenju in temelji na poznavanju konceptov demokracije, pravice, enakosti, državljanstva in državljskih pravic.

Socialna kompetenca je povezana z osebnim in družbenim blagorom, ki zahteva razumevanje pomena dobrega fizičnega in duševnega zdravja kot vira zase, za svojo družino in za ožje socialno okolje ter znanje o tem, kako tako zdravje doseči in vzdrževati z zdravim načinom življenja. Za uspešno medosebno in socialno udeležbo je bistveno razumeti kodekse ravnanja in splošno sprejete načine v različnih družbah in okoljih (npr. v službi).

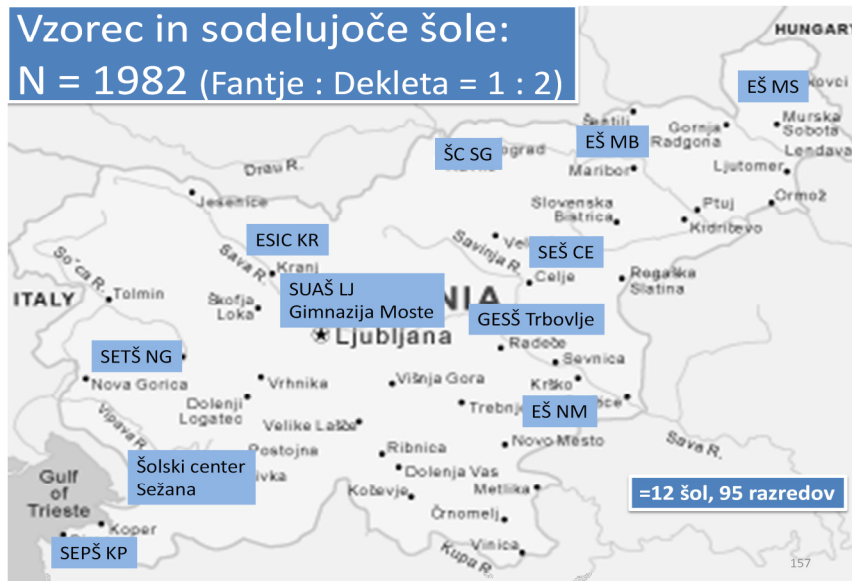
Ravno tako pomembno je zavedati se osnovnih konceptov v zvezi s posamezniki, skupinami, organizacijami dela, enakostjo spolov in nediskriminacijo, družbo in kulturo. Odločilno je razumevanje multikulturnih in socialno-ekonomskih razsežnosti evropskih družb in ujemanja nacionalne kulturne identitete z evropsko. Jedro te kompetence so spretnosti konstruktivnega sporazumevanja v različnih okoljih, strpnosti, izražanja in razumevanja različnih pogledov, pogajanja z ustvarjanjem zaupanja in sočustvovanje. Posamezniki morajo biti sposobni obvladati stres in frustracije ter to izraziti na konstruktiven način, morajo pa tudi razlikovati med zasebnim in poklicnim življenjem. Ta kompetenca temelji na sodelovanju, samozavesti in integriteti. Posameznik se mora zanimati za socialnoekonomski razvoj, medkulturno komuniciranje, spoštovati mora različnost in soljudi ter biti pripravljen premagovati predsodke in sklepati kompromise.. (Ur. List EU, 2006).

Socialne in državljanske kompetence morajo razvijati in spodbujati vsi učitelji pri vseh predmetih. Posebno vlogo pa imajo pri tem učitelji strokovnih predmetov in učitelji modula Državljska vzgoja in mediacija ter Telesna vzgoja, ki smo jih na različne načine vključili v naše raziskovanje ter jim na strokovnih usposabljanjih tudi posredovali rezultate analiz.

Metodologija in opis vzorca

Vzorec in sodelujoče šole:

N = 1982 (Fantje : Dekleta = 1 : 2)

Glavno metodo raziskovanja so predstavljali anketni vprašalniki, ki smo jih pripravili na osnovi predhodnih intervjujev in testnih vprašalnikov. Končne verzije vprašalnikov so bile pripravljene tako, da so zagotavljale razumljivost pri veliki večini dijakov in so jih dijaki lahko izpolnili v dvajsetih minutah.

Zbiranje podatkov je potekalo s pomočjo učiteljev »šolskih raziskovalcev«, ki jih je imenoval ravnatelj izbrane šole. Tej osebi smo poslali navodila za zbiranje podatkov in ustrezno število vprašalnikov. Šolski raziskovalec je dijake anketiral osebno pri svoji uri ali pa je zbiranje podatkov v posameznem razredu zaupal enemu izmed svojih kolegov. Naloga učitelja izvajalca anketiranja je bila predvsem, da razdeli vprašalnik, prosi dijake za resnost in pobere izpolnjene vprašalnike. Anketiranje je bilo popolnoma anonimno, saj dijaki niso pisali svojih imen in prisotni učitelj ni na ankete pisal nobenih opomb ali oznak. Poprečni čas izpolnjevanja je bil 15 minut, tako da so učitelji v večini razredov lahko po izpolnjevanju ankete nadaljevali s pedagoškim procesom.

Šolski raziskovalci so anketne vprašalnike posameznega razreda spravili v zaprte kuverte z oznako razreda in jih vrnili vodji raziskave, ki je organiziral šifriranje in vnos podatkov ter statistično obdelavo. Po vnosu vseh podatkov je bila opravljena logična kontrola in vse nelogične vrednosti spremenljivk so bile preverjene po posameznih vprašalnikih in ustrezno popravljene. Kadar je bilo iz nelogičnih vrednosti posameznega vprašalnika očitno, da je anketiranec odgovarjal neresno, smo vprašalnik izločili iz nadaljnje obdelave; takih odgovorov je bilo manj kot 1%.

V raziskavo je bilo skupno vključenih 1982 dijakov in dijakinj v 95 razredih na 12 šolah v vseh slovenskih regijah. Glede na starost so bili enakomerno zastopani vsi letniki, razmerje med dekleti in fanti je bilo natančno 2:1. Večina anketiranih obiskuje ekonomske programe SSI, vključenih pa je bilo tudi dovolj gimnazijskih razredov, da smo lahko primerjali programe med seboj.

Pomembne stvari za dijake in dijakinje

Fantje		Dekleta	
VREDNOTA	Pomembnost	Pomembnost	VREDNOTA
Zdravje	4,71	↑ 4,83	Zdravje
Čas zase	4,61	↑ 4,80	Čas zase
Dobra hrana	4,39	↑ 4,31	Urejena zunanost
Urejena zunanost	4,19	↑ 4,23	Šolske ocene
Denar	4,15	4,19	Dobra hrana
Lepo telo	4,09	4,17	Lepo telo
Zabava ("žur")	4,02	3,93	Denar
Šolske ocene	3,96	3,90	Zabava ("žur")
Ugled v šoli/družbi	3,92	3,81	Ugled v šoli/družbi
Dober telefon	3,20	3,16	Dober telefon

5

Uvodno vprašanje v raziskavi je predstavljala ocena pomembnosti različnih stvari oz. vrednot med dijaki, katerih seznam smo dobili na osnovi predhodnih intervjujev. Za tak pristop smo se odločili, ker smo v prvi raziskavi Unisvet leta 2008 ugotavljali, da klasična Rokeacheva lestvica vrednot za srednješolce ni bila najbolj primerna. Takrat smo sicer dobili rezultate, v katerih je bila na prvem mestu ljubezen, potem pa razumevanje s starši in zvesto prijateljstvo, vendar so dijaki imeli težave z razumevanjem nekaterih vrednot npr. "osebna izpopolnitev", "svet lepote" ipd. Ugotavljali smo tudi, da si zelo različno predstavljajo, kaj naj bi pomenilo "razumevanje s partnerjem", "moč" ipd. Za številne dijake je bilo tudi razvrščanje dvaindvajsetih vrednot na Rokeachevi lestvici prezahtevno in je preprosto niso dokončali. Lestvica desetih "pomembnih stvari" pa je bila enostavno razumljiva in po našem mnenju odslikava svet večine današnjih slovenskih srednješolcev.

V tabeli zgoraj so predstavljene poprečne ocene (na lestvici od 1 do 5, kjer je bilo 5 zelo pomembno in 1 popolnoma nepomembno) pri fantih in pri dekletih, ki nam pokaže nekaj podobnosti med spoloma in nekatere pomembne razlike. Pri obojih je na prvem mestu zdravje in na drugem čas zase. Zdi se presenetljivo, da temu mladi dajejo takšen pomen, podobno kot odrasla generacija, ki neprestano govori o pomanjkanju prostega časa. Sklepamo, da je velika večina mladih časovno zelo obremenjena oz. se počutijo pod stresom zaradi objektivnih obveznosti, še bolj pa zaradi neprestanega spletnega komuniciranja.

Sicer je fantom relativno bolj pomembna dobra hrana in denar, v manjši meri tudi lepo telo in zabava, dekletom pa je relativno bolj pomembna urejena zunanost in šolske ocene.

Priljubljenost šolskih predmetov

predmet	Fantje	Dekleta	Skupno
Športna vzgoja	4,26	3,47	3,74*
Projektno delo	3,36	3,47	3,43
Informatika	3,40	3,21	3,28
Geografija	3,36	3,19	3,25
Zgodovina	3,47	3,08	3,21*
Tuj jezik	3,17	3,21	3,20
Slovenščina	2,95	3,24	3,14*
Matematika	2,77	2,92	2,87

Osrednje raziskovalno vprašanje, to je odnos srednješolcev do športne vzgoje, smo najprej postavili v kontekst priljubljenosti šolskih predmetov, tako da smo jih povprašali, kako radi obiskujejo izbrane šolske predmete. Odgovarjali so na šolski lestvici od 1 do 5 (1 = zelo nerad, 5 = zelo rad).

Kot je razvidno iz zgornje tabele je športna vzgoja najbolj priljubljen predmet, vendar so med spoloma velike razlike, celo večje od pričakovanih. Rahlo presenetljivo je tudi, da imajo fantje raje družboslovje (zgodovina, geografija) kot dekleta, ki poleg jezikov rahlo preferirajo matematiko.

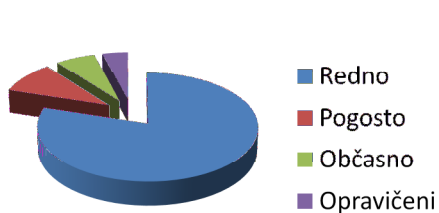
Z dodatnimi obdelavami smo še ugotovili, da imajo splošni gimnazijci raje geografijo in zgodovino kot ekonomski tehniki in ostali ter da imajo višji letniki raje geografijo kot nižji. Športna vzgoja je bolj priljubljena pri tehnikih in gimnazijcih glede na ekonomske tehnike, pri dijakih z boljšim uspehom in pri nekadilcih, ni pa pomembnih razlik glede na starost.

Obiskovanje športne vzgoje

Ni statistično pomembnih razlik glede na spol !

Fantje (N = 654)

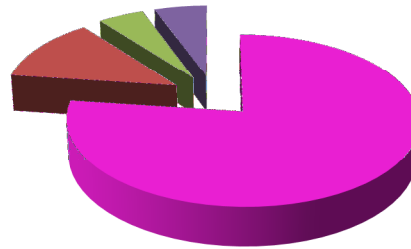
REDNO: 79,8 %

4,47

Dekleta (N = 1295)

REDNO: 77,1 %

4,17

Pomembna razlika v poprečni oceni športne vzgoje !

7

Odnos oz. priljubljenost športne vzgoje se ne odlikava v dejanskem obiskovanju predmetu, med spoloma ni statistično pomembnih razlik v obiskovanju športne vzgoje. Kot je razvidno iz zgornje slike, dobre tri četrtine dijakov redno obiskuje ŠV, podobno pa je tudi razmerje ostalih odgovorov pri obeh spolih.

Nekatere pomembne razlike pri obiskovanju športne vzgoje so še:

BOLJ REDNO obiskujejo športno vzgojo:

Dijaki splošnih (91%) in ekonomskih gimnazij (85 %)

Odličnjaki (92%)

Nekadilci (83 %)

Dijaki, ki so jim relativno bolj pomembne šolske ocene in zdravje.

MANJ REDNO obiskujejo športno vzgojo:

PTI ek. tehniki (63%) in frizerke (67 %)

Kadilci škatle na dan (51%)

Dijaki, ki so jim relativno bolj pomembni zabava, denar in telefon.

Ena stopnja nižji šolski uspeh pomeni 10 odstotnih točk nižji redni obisk športne vzgoje

Na sliki sta podani še poprečni oceni športne vzgoje za oba spola in vidimo, da je razlika velika in statistično visoko pomembna.

Dijaki, ki <u>redno</u> obiskujejo ŠV, se v <u>večji</u> meri strinjajo s trditvami:	Dijaki, ki <u>ne-redno</u> obiskujejo ŠV, se v <u>večji</u> meri strinjajo s trditvami:
<ul style="list-style-type: none"> • Pri/pouku ŠV <u>se vedno preoblečem.</u> • Čistost in urejenost telovadnice sta mi <u>zelo pomembni.</u> • Ocenjevanje ŠV z ocenami od 1 do 5 se mi <u>zdi pošteno.</u> • <u>Rad pomagam</u> sošolcu pri izvedbi vaje. • Pouk športne vzgoje <u>mi pomeni sprostitvev.</u> • Pred vsako športno aktivnostjo se ogrejem. • Športno vzgojo <u>imam zelo rad.</u> • <u>Zelo rad</u> gledam prenose športnih tekmovanj. • Zdravniško oproščeni dijaki bi morali biti prisotni na urah ŠV. • <u>Všeč mi je,</u> če profesor telovadi z nami. • Večina mojih sošolcev <u>rada telovadi.</u> • <u>Vesel sem,</u> če mi na urah ŠV profesor zaupa posebno nalogo. 	<ul style="list-style-type: none"> • V svojem prostem času sem <u>najraje za računalnikom.</u> • Na urah športne vzgoje <u>preveč tečemo.</u> • Zelo <u>mi je odveč</u> nositi opremo v šolo. • Če me boli glava, <u>takoj vzamem tableto.</u> • Ko se približuje konec šolskega leta, mi je vedno <u>težje telovaditi.</u> • Ure športne vzgoje se mi zdijo <u>dolgočasne.</u> • Telovadim zgolj <u>zaradi ocene.</u> • V športnih aktivnostih <u>nisem</u> preveč <u>uspešen.</u> • <u>Ne maram</u> telovaditi, ker se preveč <u>spotim.</u> • Pouk športne vzgoje se mi <u>zdi prenaporen.</u> • Vsaj eno uro gibanja na dan vsak dan v tednu se mi <u>zdi pretirano.</u> • Pri mojih letih še <u>ni potrebno</u> skrbeti za zdravo prehrano. • <u>Kajenje mi pomeni užitek.</u> • V zadnjem mesecu sem <u>kadil marihuano ...</u>

Odnos do športne vzgoje smo ugotavljali z lestvico stališč, ki je vsebovala trditve v neposredni povezavi izvajanjem predmeta, pripravo in posledicami v počutju kot tudi trditve v zvezi s skrbjo za zdravje, zadovoljstvom s telesno težo ipd.

Zgoraj levo so prikazane trditve, s katerimi se v večji meri strinjajo dijaki, ki redno oz. neredno obiskujejo športno vzgojo, razlike v njihovih poprečnih ocenah pa so statistično pomembne. Dokaj jasno se pokaže, da se dijaki, ki redno obiskujejo ŠV, strinjajo s pozitivnimi trditvami, ki vsebujejo besede »rad, všeč mi je, vesel sem, mi pomeni sprostitvev...«.

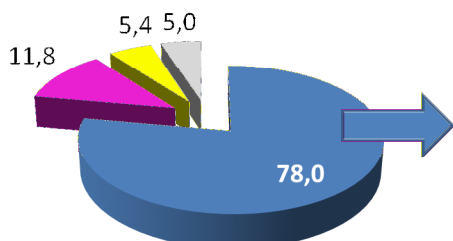
Druga skupina dijakov, ki neredno obiskujejo športno vzgojo, pa izpostavlja predvsem negativne trditve »mi je odveč, dolgočasno, težje, nisem uspešen, ne maramo, prenaporno, pretirano...«.

Dijaki, ki neredno obiskujejo športno vzgojo so tudi pogosteje najraje za računalnikom, kajenje jim pomeni užitek in v zadnjem mesecu so pogosteje kadili marihuano.

Obiskovanje športne vzgoje je torej zelo močno povezano z zdravim načinom in pozitivnim odnosom do življenja, to je z razvitostjo socialne kompetence.

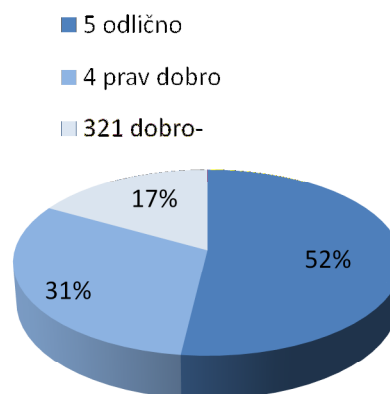
Segmentacija dijakov glede na obisk in oceno ŠV

Vsi dijaki: obisk ŠV

■ REDNO   ■ POGOSTO
■ OBČASNO   ■ OPRAVIČENI

Redno obiskujejo ŠV: ocene

9

Na zgornji sliki prikazujemo povezanost med obiskovanjem športne vzgoje in oceno pri predmetu. Lahko vidimo, da ima dobra polovica dijakov, ki redno obiskuje ure športne vzgoje, odlično oceno, tretjina ima oceno prav dobro, ostali pa oceno dobro ali manj. Na videz logična razporeditev postane vprašljiva, če upoštevamo zelo različne sposobnosti dijakov za športno aktivnost in doseganje nekih standardnih rezultatov.

Zato smo posebej preverjali, kakšen je splošen odnos tistih dijakov do zdravja, ki redno obiskujejo ŠV + imajo nižjo oceno od 5, ter ugotovili, da:

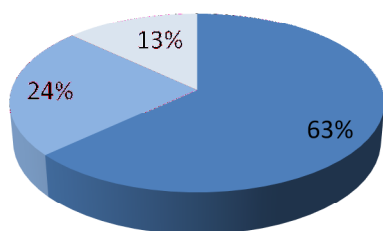
- ŠV nimajo radi in telovadijo predvsem zaradi ocene.
- ŠV jim je dolgočasna in prenaporna (preveč teka).
- Ne marajo telovaditi, ker se preveč spotijo.
- Ocenjujejo svojo telesno težo kot manj primerno.
- So relativno bolj naklonjeni kajenju in uživanju marihuane.

Očitno je, da je nižja ocena pri športni vzgoji močno povezana z njihovim manj pozitivnim odnosom do svojega telesa, kar je verjetno glavni razlog, da neradi telovadijo in posledično imajo do predmeta slabši odnos in slabšo oceno. Tak rezultat pa jih še potrdi v njihovem prepričanju in nastane začaran krog, iz katerega dijaki sami težko izstopijo.

Segmentacija dijakov glede na obisk in oceno ŠV – primerjava glede na spol

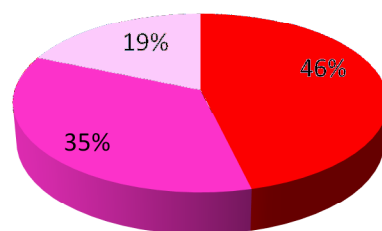
Fantje

- 5 odlično
- 4 prav dobro
- 321 dobro-

Dekleta

- 5 odlično
- 4 prav dobro
- 321 dobro-

Da bi še podrobneje spoznali stanje, smo primerjali strukturo ocen za fante in dekleta, ki redno obiskujejo športne vzgoje. Razlika je očitna, fantje imajo za pol ocen boljši rezultat. Če upoštevamo, da imajo sicer pri ostalih predmetih višje ocene dekleta, postane omenjena razlika nelogična in zdi se celo krivična. Ali so narobe postavljeni standardni dosežki za enega od spolov ali pa je na delu nek drug dejavnik, ki ni povezan z dejanskim doseganjem rezultatov, ampak z odnosom do predmeta ali z odnosom do dijakov.

Sklepamo, da bi bilo zelo pomembno delovati na povečanju priljubljenosti športne vzgoje, predvsem pri dekletih, ki se bistveno manjši meri kot fantje ukvarjajo s športno aktivnostjo izven šole, kot je razvidno v spodnjih številkah:

FANTJE

3 x tedensko in več = 46 %
(N = 306)

Nogomet (44%)

Fitnes (11%)

Košarka (8%)

Rokomet (7%)

drugi (30%)

5 x tedensko in več = 32%

Nogomet

(45% od 213 dijakov)

DEKLETA

3 x tedensko in več = 15 %
(N = 192)

Ples (15%)

Odbojka (10%)

Rokomet (8%)

Tek (8%)

Drugi (59%)

5 x tedensko in več = 6%

Rokomet

(18% od 73 dijakinj)

Ukvarjanje z rekreacijo*

* izven šole, dodatno k uram ŠV

Velika večina fantov (**91 %**) se rekreira oz. je športno aktivna najmanj 2x tedensko.

Dobra polovica (**57 %**) deklet se rekreira oz. so športno aktivne najmanj 2x tedensko.

Fantje

- Tek (31 %)
- Kolesarjenje (16 %)
- Fitnes (16 %)
- Hoja/sprehod (11%)
- Drugo (26 %)

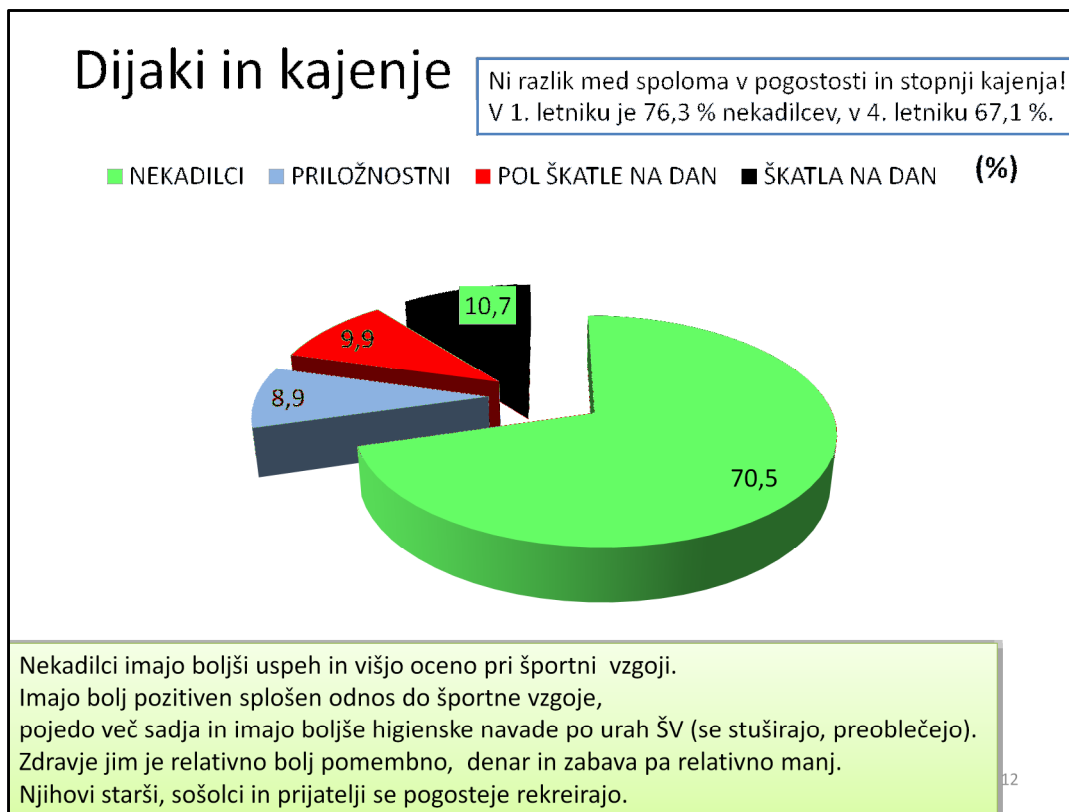
Dekleta

- Tek (29 %)
- Hoja /sprehod (26 %)
- Rolanje (14 %)
- Kolesarjenje (12 %)
- Drugo (19 %)

11

Na prejšnji sliki smo prikazali deleže fantov in deklet, ki se aktivno ukvarjajo z neko športno aktivnostjo po kriteriju najmanj 3x tedensko. Na zgornji sliki pa je primerjava podana po kriterijih najmanj dvakrat tedensko. Vidimo očitno razliko med spoloma po kriteriju 2x tedensko, ki ga zadosti več kot absolutna večina fantov in le dobra polovica deklet. Prikazan je tudi nabor najpogostejših rekreativnih aktivnosti.

V splošnem lahko rečemo, da je pogostost telesne aktivnosti izven šole med fanti zadovoljiva, saj jih je več kot absolutna večina telesno aktivno najmanj 2x tedensko ali več, med dekleti pa je takšnih le dobra polovica in zato je redno obiskovanje športne vzgoje zanje toliko bolj pomembno.

Kajenje je najbolj značilen znak nezdravega načina življenja in to se kaže tudi v odgovorih naših anketirancev. Nekadilci imajo nasploh boljši uspeh in višjo oceno pri športni vzgoji, bolj pozitiven odnos do športne vzgoje, boljše higienske navade, pojedjo več sadja in jim je zdravje relativno bolj pomembno. Bolj zdrav način življenja prinesejo iz svoje družine in ga lahko vidijo v svoji bližini.

Naši podatki kažejo, da bi naj kar dve tretjini srednješolcev bilo nekadilcev, kar se zdi lahko odličen rezultat ali pa tudi zaskrbljujoč, če poudarimo, da ena tretjina dijakov kadi. Če upoštevamo, da je "ne kadim" socialno zaželen odgovor in je kadilcev dejansko več, pa lahko podatek razumemo kot zelo optimističen, ker kaže na visoko stopnjo zavedanja škodljivosti kajenja.

Ključno pa se nam zdi dejstvo, da velik del mladih postane kadilec že v osnovni šoli oz. se delež kadilcev v srednji šoli niti ne poveča bistveno od prvega do četrtega letnika. Možnosti za zmanjšanje deleža kadilcev med mladimi so tako v srednji šoli že precej omejene.